

මහවැලි සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රමය පිළිබඳ හැඳින්වීමක්*

ඒ. ඔබනිස් එන්. ප්‍රනාන්දු

ක්‍රම සම්පාදන අධ්‍යක්ෂ, වාරිමාර්ග අමාත්‍යාංශය

කඩිනම මහවැලි වැඩ සටහන යනු කුමක්ද?

අති විශාල මහවැලි සංවර්ධන ව්‍යාපාරයේ විශාලතම වැඩ කොටස අවුරුදු තිහක කාල පරිච්ඡේදයකදී නොව, ඉදිරි අවුරුදු පහ ඇතුළත දී සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා රජය විසින් පිළියෙල කර ඇති සැලැස්ම කඩිනම මහවැලි වැඩ සටහන යනුවෙන් හැඳින්වේ.

කඩිනම වැඩ සටහනේ ප්‍රධාන පරමාර්ථය වනුයේ, එමගින් රැකියා විරහිත තරුණයින් දශලක්ෂ 14 කට පමණ හැකිකරම ගොවි කාලයක් කුලදී ඉන් ප්‍රයෝජන ලබාගැනීමට හැකිවීමට ඉඩ සැලැස්වීමය.

මෙම වැඩ සටහන ක්‍රියාත්මක කරවීම සඳහා ඉදිරි පස් අවුරුදු කාලය තුළ රු. දශලක්ෂ 11,000 ක් වැය කරනු ලැබේ. එවගින් වියළි කලාපයේ ඉඩම් අක්කර 500,000 කට පමණ මහවැලි ජලය සපයා දෙනු ලබන අතර, සංවර්ධනය කළ යුතු ප්‍රදේශවල දැනටමත් වෙසෙන ගොවීන් හා ජනාවාසීන්ට අවතරව ඇදුණෙන් ජනාවාසීන් 140,000 ක් හා ඔවුන්ගේ පවුල් ද පදිංචි කරවනු ලැබේ. මෙපමණක් ද නොව, මහාමාර්ග, පාසැල්, ආරෝග්‍යශාලා, කුඩා නගර හා වෙනත් පහසුකම්ද මෙහි අන්තර්ගත වේ.

වාරි කර්මාන්ත අධ්‍යො ව්‍යුහය :-

උතුරු මුදු පළාතේ කොමකට ('එච්' කලාපය) මේ වනවිටත් මහවැලි ජලය සපයා ඇත. 'එච්' කලාපයේ සියලුම ජල සම්පාදන මාර්ග න්‍යා නිවසු පසු අක්කර 71,000 කට එමගින් ජලය සපයනු ලැබේ.

කඩිනම වැඩ සටහන මගින් මහවැලි ගඟ ඔස්සේ වූ අතිවිශාල ප්‍රදේශයකට, ව්‍යාප්ත ප්‍රධාන වශයෙන් ගොවිතැන සඳහා භාවිත කළ යුතු භූමියක් ලෙස භාවිත කළ යුතුය. මේ හා වෙනත් බෝග වර්ග කන්නා පදකකදී හෝ කුනකදී හෝ වගාකිරීම සඳහා මෙම ප්‍රදේශයෙහි දැනට කුඹුරු අක්කර 90,000 කට හා ඇලුණෙන් වගාවට යටි කෙරෙන අක්කර 320,000 ක බිම් ප්‍රමාණයකට ජලය ලබාදෙනු ඇත. මෙම ප්‍රදේශය මහවැලි සංවර්ධන සැලැස්මේ ඒ, බී, සී, හා ඩී කලාප යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ. (සිතියම බලන්න).

ඉහතින් සඳහන් අක්කර 410,000 ක ප්‍රදේශයට මහවැලි ජලය ලබාදීමට එන්නෙන් දැවැන්ත වාරි කර්මාන්ත ඉංජිනේරු ව්‍යාපෘතීන් ගණනාවක්ම ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. වාරි කර්මාන්ත සඳහා මෙන්ම බලාගාර ගණනාවක් මගින් විදුලි බලය ජනනය කරවීම සඳහාද මහවැලි ජලය උපයෝගී කරගනු ලැබේ.

කඩිනම වැඩ සටහන යටතේ ප්‍රධාන වෙළු පහක් ඉදිකිරීම හා මහවැලි ව්‍යාපාරය හා අදාල ව්‍යාපෘතීන් කිහිපයක්ද නිමකළ යුතුය. ඒවා නම්: වික්ටෝරියා යෝජනා ක්‍රමය, මදුරු ඔය යෝජනා ක්‍රමය, රන්දෙනිගල යෝජනා ක්‍රමය හා මොරගහකන්ද යෝජනා ක්‍රමය වේ. ක්‍රියාත්මක කළ යුතුවන අදාල ව්‍යාපෘතීන් නම්, උල් හිටිය ජලාශය, මිනිපේ අමුණ, මිනිපේ දකුණු ඉවුරු ඇල මාර්ගය, මදුරු ඔය උමන හා කන්දේකාඩු අමුණ ආදියයි.

*'මහවැලි මුදලන' යෙහි.

රටට උපරිම ප්‍රයෝජනය ලබාදීම සඳහා මෙම සියලුම යෝජනා ක්‍රම අනෙකුත් වශයෙන් බැඳී පවතී. වික්ටෝරියා හා රන්දෙනිගල ජලාශ දෙකෙහි ජලය ඒ, බී හා ඩී කලාපවලට අයත් ප්‍රදේශවලට ජලය සැපයීම සඳහා යොදාගනු ලැබේ. ඩී කලාපයට ඇතුළත් ඉඩම්වලට ජලය සපයනු ලබන්නේ මොරගහකන්ද යෝජනා ක්‍රමය මගිනි.

කඩිනම මහවැලි වැඩසටහන මගින් ක්‍රියාත්මක කරවනු ලබන යෝජනා සැමකක්ම දුහුඬුන් සලකා බලමු.

මදුරුඔය යෝජනා ක්‍රමය:- මැනකදී සොයාගන්නා ලද ඉපැරණි වෙල්ලක් පිහිටි ස්ථානයෙහි නව වෙල්ලක් ඉදිකිරීමට නියමිතය. මදුරු ඔය ජලාශය යෝජිත උල්හිටිය ජලාශයට සම්බන්ධ කිරීම සඳහා උමනක් තනනු ලැබේ. මිනිපේ දකුණු ඉවුරේ ඉදිකිරීමට නියමිත ඇල මාර්ගයක් ඔස්සේ මහවැලි ජලය උල්හිටිය ජලාශයට ගෙනෙනු ලැබේ. රන්දෙනිගල ජලාශය සම්පූර්ණ වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වූ විට මදුරු ඔය යෝජනා ක්‍රමය යටතේ ඉඩම් අක්කර 125,000 කට ජලය සැපයෙනු ඇත.

වික්ටෝරියා යෝජනා ක්‍රමය:- වික්ටෝරියා දිය ඇල්ලට ඉහළින් වෙල්ලක් ඉදිකරනු ලැබේ. ජලවිදුලි බලය නිපදවීම සඳහා ජලාශයේ ජලය උමනක් ඔස්සේ ගෙනයනු ලැබේ. එමගින් ඉඩම් අක්කර 73,600 කට පමණ වාරිමාර්ග පහසුකම් සැලසීමට අපේක්ෂා කරනු ලැබේ.

රන්දෙනිගල යෝජනා ක්‍රමය:- වික්ටෝරියා දිය ඇල්ල හා මිනිපේ අතර පිහිටි රන්දෙනිගල ජලාශය මෙරට ඉදිකරනු ලබන විශාලතම ජලාශය වේ. මෙමගින් ජල සම්පාදනය, විදුලිය ජනනය හා ජලගැල්ම මැඩ පවැත්වීම යනාදී කාර්ය ඉටුකරනු ලැබේ. මෙම යෝජනා ක්‍රමය මගින් අක්කර 130,300 ක ජල සම්පාදන අවශ්‍යතා සපුරාලනු ලැබේ.

මොරගහකන්ද යෝජනා ක්‍රමය:- මහවැලි ගඟෙහි ප්‍රධාන අතු ගංගාව වන අඹන් ගඟ හරහා වෙල්ලක් බිඳිනු ලැබේ. මෙය ප්‍රධාන වශයෙන් ඩී කලාපයට ඇතුළත් පැරණි හා නව ඉඩම් අක්කර 130,000 ක ජල සම්පාදන අවශ්‍යතා සපුරාලනු ඇත.

කොන්මලේ යෝජනා ක්‍රමය:- මහවැලි ගඟෙහි අතු ගංගාවක් වන කොන්මලේ ඔය හරහා කඳුකරයේ යෝධ වෙල්ලක් ඉදිකරනු ලැබේ. කොන්මලේ යෝජනා ක්‍රමය ප්‍රධාන වශයෙන් උපයෝගී කරගනු ලබන්නේ ජලවිදුලි බලය නිපදවීම සඳහාය. ඉදිරි පස් වසර තුළදී අපේක්ෂිත ශක්ති උපාංගාවේ මෙමගින් විසදාගැනීමට ඉඩ සැලසෙනු ඇත. ප්‍රධාන ගංගාවේ ජල විභවය පාලනය කිරීමටද කොන්මලේ ජලාශය උපකාරීවනු ඇත. මෙහා සිටි, පොල්ගොල්ල බේදුමෙහි හා වික්ටෝරියා ජලාශයෙහි ජලවහනයද පාලනය කෙරෙනු ඇත. මෙම යෝජනා ක්‍රමය මගින් මුළු ව්‍යාපාරයේම ජලය සැපයුම ස්ථාවර කෙරේ.

කඩිනම මහවැලි වැඩ සටහන යටතේ එක් අයෙකුට ඒ, බී, සී, ඩී, හා එච් කලාපවල ජල සම්පාදිත කුඹුරු අක්කර 2-1/2 ක් බැගින් ලබාදී පදිංචිකරුවන් 140,000 ක් පමණ පදිංචිකරවනු ලැබේ. මෙමගින් 450,000 කට පමණ ඉඩම්වල සෘජු රැකියා සපයනු ලබන අතර තවත් 250,000 කට විවිධ සේවාවන්හි අතියම රැකියා

සපයනු ලැබේ. ඒ, බී, සී, ඩී යන කලාපවල ජලසම්පාදන හා පදිංචි කරවීමේ කටයුතු සී, බී, ඒ හා ඩී යන ප්‍රමුඛතා පිළිවෙල අනුව ඉටුකරනු ලැබේ. මෙම පිළිවෙල අනුව වඩාත් සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලැබේ. ඒ ඒ කලාපවල මායිම සහ එම කලාප දුහුඹින් යලකා බලයි.

සී කලාපය :— මිනිසේ සිට කාලිංග දක්වා දිවෙන ප්‍රධාන ගඟ මෙම කලාපයේ වම් සීමාව වන අතර, යෝජිත මිනිසේ දකුණු ඉවුරු ඇල මාර්ගය හා යෝජිත උල්හිටිය ජලාශය මෙහි දකුණු සීමාව වනු ඇත.

මහියංගන වෛනාය හා සොරබොර වැව බදුදු ඉපැරණි වැව මෙම ප්‍රදේශයට ඇතුලත් වේ. මිනිසේ දකුණු ඉවුරු ඇල මාර්ගය හා උල්හිටිය ජලාශය ද මගින් මෙම කලාපයේ ඉඩම් අක්කර 73,000 කට මහවැලි ජලය සැපයෙනු ඇත.

බී කලාපය :— මදුරු ඔය යෝජනා ක්‍රමයේ දකුණු හා වම් ඉවුරු ඇල මාර්ග මෙම කලාපයේ මායිම වේ. කාලිංග සිට කන්දෙකාඩු දක්වා වූ ප්‍රධාන ගංඟාව තුන්වන සීමාව වන අතර, කන්දෙකාඩු ඇල මාර්ගයෙහි දකුණු ඉවුර සිටුවන සීමාවද වේ.

මනම්පිටිය හා වාලව්වේනාය මෙම ප්‍රදේශයට අයත් වේ. මෙමගින් ඉඩම් අක්කර 125,000 කට ජලය සැපයිය යුතුය.

ඒ කලාපය :— මෙම ප්‍රදේශය මහවැලි නදියේ නියම හෙල්ටාව වේ. කන්දෙකාඩු අමුණේ වම් හා දකුණු ඉවුරු මෙම කලාපයේ සීමා ලෙස සැලකිය හැකිය. සෝමාවතිය, කෝමිනාච්චි හා සේරුවාවිල ආදී පෞරාණික ස්ථාන මෙම කලාපයට ඇතුලත් වේ. මෙම කලාපය යටතේ ජල සම්පාදනය කරනු ලබන ඉඩම් ප්‍රමාණය අක්කර 100,000 කි.

ඩී කලාපය :— මින්තෝරියේ සිට කන්තලේ දක්වා දිවෙන පුරාණ ඇලහර ඇල මෙම කලාපයේ එක් සීමාවක් වන අතර පරාක්‍රම සමුද්‍රයේ සිට කන්දෙකාඩු දක්වා සහ ඉන් ඔබ්බට කන්දෙකාඩු වම් ඉවුරු ඇල තවත් සීමාවකි. කලාප හතර අතුරෙන් ඩී කලාපයේ කැපී පෙනෙන අසහාය ලක්ෂණයක් ඇත. එනම්: පෞරාණික වාරි මාර්ග ක්‍රම මගින් දනටමත් ජලය සපයනු ලබන විශාලතම කුඹුරු ගොවිතැන් ප්‍රදේශය මෙම කලාපයේ අන්තර්ගතව තිබීමය. මින්තෝරිය, කවුඩුල්ල, කන්තලේ හා පරාක්‍රම සමුද්‍රයද මෙම ප්‍රදේශයට අයත් වේ. ඩී කලාපය යටතේ අක්කර 130,000 කට ජලය සපයනු ලැබේ.

සංවර්ධනය :—

ජල සම්පාදනය සඳහා වේලි, ජලාශ හා ඇලවල් ඉදිකිරීම පිළිබඳව අපි මෙතෙක් සාකච්ඡා කළෙමු.

මහවැලි ව්‍යාපාරයේ මේ හා සමාන වැදගත්කමකින් යුතු සඵත් මුහුණුවර තුනක් ඇත. එනම් :—

1. කෘෂිකාර්මික ක්‍රම සම්පාදනය
2. ජනාවාස සංවිධානය
3. පාරිසරික අවශ්‍යතා

කෘෂිකාර්මික ක්‍රම සම්පාදනය :— මහවැලි සංවර්ධන ප්‍රදේශවල වී වගාවට අමතරව තවත් විවිධ වර්ගවලට අයත් බෝග වගාකළ

හැකි බව වසර ගණනාවක් තිස්සේ රජයේ නිලධාරීන් හා විදේශීය උපදේශකවරු පැවැත්වූ අධ්‍යයනවලින් පෙනී යයි.

සහල්වලින් අප රට සාධාරණවත්වෙන් වැඩි කොටසක් පිරිමසා ගත හැකිවන අන්දමට මහවැලි ප්‍රදේශයේ මාෂ බෝග වගාකිරීමද කළ හැකිය. කච්චි, මුං ඇට හා සෝයා බෝංචි වැනි මාෂ බෝග වගාවන් සඳහා අක්කර 150,000 සිට 200,000 ක බිම් ප්‍රමාණයක් වෙන්කර තැබීමට සිදුවිය හැකිය. සෝයා බෝංචි මෙරටට අලුතෙන් හඳුන්වා දෙන ලද බෝගයක් වුවද, ඒ සඳහා මහවැලි ප්‍රදේශයේ හොඳ අනාගතයක් ඇත.

අපගේ ජාතික අවශ්‍යතාවන්ගෙන් වැඩි කොටසක් පිරිමසා ගත හැකිවන අන්දමට මහවැලි ප්‍රදේශයේ මාෂ බෝග වගාකිරීමද කළ හැකිය. කච්චි, මුං ඇට හා සෝයා බෝංචි වැනි මාෂ බෝග වගාවන් සඳහා අක්කර 150,000 සිට 200,000 ක බිම් ප්‍රමාණයක් වෙන්කර තැබීමට සිදුවිය හැකිය. සෝයා බෝංචි මෙරටට අලුතෙන් හඳුන්වා දෙන ලද බෝගයක් වුවද, ඒ සඳහා මහවැලි ප්‍රදේශයේ හොඳ අනාගතයක් ඇත.

සෝයා බෝංචි කෙලින්ම හෝ සෝයා කිරි (ළමයින්ට හා ආහාර පිසීමද සඳහා), සෝයා පිටි (සරු කළ පාන් සඳහා), සෝයා තෙල් (ආහාර පිසීම සඳහා) ආදීවූ පැසුරුම් කළ ආකාරයෙන් හෝ පරිභෝග කළ හැක. සෝයා බෝංචි වගාවෙන් මෙරට ප්‍රධාන කෘෂි කර්මාන්තයකට අනුබල දීම හා අමතර රැකියා සැපයීමද කළ හැකිය.

සාම්ප්‍රදායික වියළි කලාපීය හා 'උඩරට' එලවලු වර්ග ඇතුලු එලවලු වර්ග ගණනාවක්ම මෙහි වගාකළ හැකිය. අවුරුදු පතා වැඩිවන ජනගහණයේ අවශ්‍යතා සපුරාලීමට පමණක් මහවැලි ප්‍රදේශයේ ජලය සම්පාදිත අක්කර 5000 ක අතිරේක බිම් ප්‍රමාණයක් අවුරුදු පතා එලවලු වගාවට යට කළ හැකි බවට ඇස්තමේන්තු කර ඇත.

මහවැලි ජලය සැපයෙන විශාල ප්‍රදේශයක උක් වගාව සඳහාද දැඩි සම්භාව්‍යතාවයක් ඇත. අවුරුද්ද මුළුල්ලේ සැපයුම් වැඩිකිරීමට හා තහවුරු කිරීම සඳහා මෙන්ම අවසානයේදී ආනයනය කිරීම ද පවා නවතාලිය හැකිවන පරිදි මිරිස් සහ ජූනු ද මෙහි වගාකළ හැකිවේ. අපනයන වෙළඳ පොළේ සඳහා රටකපු ද වගාකළ හැකිවේ.

තමාගේ ඉඩමෙන් සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබාගැනීම, අවුරුද්ද මුළුල්ලේ සිය පවුල සඳහා ස්ථාවර ආදායමක් උපයාගැනීම හා ජාතික කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනයද තර කිරීමට වගබලා ගනු වස් සෑම ගොවියෙකුගේම අවශ්‍යතාවයන් පිරිමසාලිය යුතුය. ණය පහසුකම්, බීජ, පොහොර, කෘමිනාශක, අමතර කම්කරුවන්, මිහරක් හා යන්ත්‍ර යුග්‍ර, (රෝද දෙකක් වැක්ටර් බදු) පෙරට වඩා වැඩි පරිමාණයකින් මෙන්ම වඩාත් කාර්යක්ෂම ලෙස ගොවීන්ට ලබාදීමද කළ යුතුය.

ගොවීන්ට නිසි මහ පෙන්වීම, ලබාදෙන ව්‍යාප්ති සේවාවන් හා නිසි අලෙවිකරණ පහසුකම්ද මහවැලි ව්‍යාපාරයේ සාර්ථකත්වය අරභයා අතීතයින් වැදගත් වේ. අවශ්‍ය මට්ටමෙහිදී මෙබදු සේවාවන් ප්‍රශීනවීම හේතුකොටගෙන මීට පෙර සෑම පෙදෙසකම ගොවීන්ට නොයෙකුත් දුෂ්කරතාවයන්ට මුහුණපෑමට සිදුවිය.

ජනාවාස සංවිධානය කිරීම :—

මහවැලි ව්‍යාපාරයේ ජනාවාස සඳහා මේ දක්වා සවිස්තර සැලසුම් සකසා ඇත්තේ එක් ප්‍රදේශයක් සම්බන්ධයෙන් පමණි. එනම්: කලා ඔය නිමන භූමියේ 'එච්' කලාපයට අයත් ප්‍රදේශය සඳහා පමණි. එහි කලාපය සඳහා සවිස්තර සැලසුම සැකසු ක්‍රම සම්පාදක

යන්ගේ අභිමතවර්ධය වූයේ මෙරට කලින් වූ ජනපද ව්‍යාපාරවල දෝෂ නැවත සිදු නොවීමට වගබලා ගැනීමය. ගල්මිය හා වලවේ ජනපද වලට යන අයෙකුට ඒවායේ සැලැස්මවල් මගින් සාමාජික ජීවිතය හා සුසංගිත ප්‍රජා වර්ධනය සඳහා ඉඩකඩ සලසා නොමැති බව පෙනේ. උස් බිම්වල පේළි වගයෙන් එක දිගට පිහිටි බිම් කඩවිවල ජනාවාසින් වාසය කරන බැවින් සමාජීය සම්බන්ධතා පවත්වා ගෙනයාම දුෂ්කර වන අතර, කුඹුරු කට්ටිවලට ප්‍රවේශවීමද දුෂ්කර වේ. අපගේ සියළුම ජනපද ව්‍යාපාරයන්හි අනුගමනය කර ඇති තීරණය සංවර්ධන ක්‍රමය හේතුකොටගෙන ජල සම්පාදනය, විදුලිය, ප්‍රවාහණය හා පොළොවන් නඩත්තු කිරීම බඳු විවිධ සේවාවන් සැපයීම අධික වියදම සහිත කාර්යයක් වී ඇත. ප්‍රජා ජීවිතය හා අනෙකුත් උපකාර්ය වර්ධනය විමේ වෙගයද මේ නිසා බෙහෙවින් අඩුවී ඇත.

මනාව සැලසුම් කපන ලද කුඩාගම් ගණනාවක් එකට එක් කොට ගමක් නිර්මාණය කිරීමේ 'සමූහ' ප්‍රතිපත්තිය මහවැලි ව්‍යාපාරය විසින් අනුගමනය කරනු ලැබේ.

මෙබඳු ගම කිහිපයක් එක් නාගරිකයකට සම්බන්ධ වේ. සැම කුඩාගමකම අක්කර බාගයක් පමණකු උස් බිම් කඩවියක් බැගින් ආවරණය කළු ලැබූ ජනපදවාසීන් සිය දෙනෙකු පමණ සවුන්ගේ පුළුල්ද සමග වාසය කරනු ඇත. ඔවුන්ගේ කුඹුරු පවා පිහිටා ඇත්තේ පහසුවෙන් ළඟාවිය හැකි ස්ථානවලය.

පවුල් සියයක් සහිත කුඩාගම 4 කින් හෝ 5 කින් ගමක් නැතහොත් සමූහයක් සමන්විත වේ. දැනටමත් කුඩාගම් ඇති ප්‍රදේශවල එබඳු ගම හා අලුත් ගමද අවශ්‍ය වෙතත් කිරීමට භාජනය වීමෙන් පසුව 'සමූහයට' ඒකාබද්ධ කරගනු ලැබේ.

සැම කුඩාගමකටම, ප්‍රාථමික පාඨශාලාවක්, සපුපකාර ගබඩා වක්, තැපැල් මධ්‍යස්ථානයක් බඳු වූ පහසුකම් සපයනු ලැබේ. ග්‍රාමීය මධ්‍යස්ථානය සැම නිවෙසකම සිට සැතපුම් තුනක් හෝ හතරක දුර ප්‍රමාණයක් ඇතුළත පිහිටවනු ලැබේ. කණිෂ්ඨ ද්විතීය පාඨශාලා, සමුපකාර ශාලා, මහජන සෞඛ්‍ය මධ්‍යස්ථාන, උප තැපැල් කාර්යාල බඳු වඩාත් දියුණු පහසුකම් මෙහිදී සැලසේ. ජනපදවාසීන් ස්වෝන්සාහයෙන් කඩසාප්පු මධ්‍යස්ථාන, සනීපනා පැවැත්වෙන පොළ, ක්‍රීඩා පිටි, කියවීමේ ශාලා ආදිය සහිත ප්‍රජා මධ්‍යස්ථාන බඳු වෙනත් පහසුකම් සලසාගනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරනු ලැබේ.

නාගරිකයෙහි ද්විතීය පාසැල, ප්‍රාථමික සවුපකාර වෙළෙඳ සැල, ග්‍රාමීය බැංකුව, මධ්‍ය ඔසුගල හා මානා නිවාසය, තැපැල් කාර්යාලය, ගොවි අභ්‍යාස මධ්‍යස්ථානය, වී ගබඩා ආදිය පිහිටවනු ලැබේ. පුද්ගලික ව්‍යාපාර හෝ රාජ්‍ය ආයෝජන මගින් ක්‍රම ක්‍රමයෙන් මෙම පහසුකම් සැලසිය හැකිවන පරිදි කඩසාප්පු මධ්‍යස්ථාන, සිනමාහල්, විනාශාර, වෙළඳ පොළ, වෛද්‍ය ආයතන ආදිය සඳහාද ඉඩකඩ වෙන්කර තබනු ලැබේ.

පුරාණ ගම, ඉඩම් සංවර්ධන ආඥාපණන යටතේ වන ඉඩම් හා ප්‍රධාන ජනපද ව්‍යාපාරයන් බඳු වූ ප්‍රවේන ජනාවාස දැනටමත් 'එව' කලාපයට අයත් ප්‍රදේශවල ඇති බව සපහන් කරගැනීම වැදගත්ය. ප්‍රදේශයේ දැනටමත් වෙසෙන ගොවීන් යළි පදිංචි කරවීම හා බැහැරින් පැමිණෙන නව පදිංචිකරුවන් අනුකලනය කිරීමද මෙහෙය පහසු කාර්යයක් නොවේ. අවශ්‍ය තැන්වලදී

ජනාවාස ප්‍රදේශවල සංවර්ධය හා අනුකූල වන පරිදි සැලසුම් සංස්කරණය කිරීමේ කටයුතු දැන් කරගෙන යනු ලැබේ.

පාරිසරික අවශ්‍යතා :— මහවැලි ව්‍යාපාරය ක්‍රියාත්මක කරවීම සඳහා නියැතියෙන්ම වියළි කලාපයේ කලා විශාල ප්‍රමාණයක් එළි කිරීම අවශ්‍ය වනු ඇත. එළි කළ යුතු ප්‍රදේශ හා අනාගතය සඳහා ආරක්ෂා කළ යුතු ප්‍රදේශ වෙන්කිරීම ද සුපරීක්ෂාකාරීව සැලසුම් කර ඇත.

මුල් සැලැස්මෙහි පාරිසරික කරුණු අර්බයා අක්කර 300,000 ක ප්‍රදේශයක් වෙන්කර ඇති බව සාමාන්‍යයෙන් අප්‍රකට කරුණකි. අවශ්‍ය වූවහොත්, මුල් සැලැස්ම අනුව ජනාවාස සඳහා එළිකළ යුතුව ඇති වස්තුවු ආරක්ෂිත ප්‍රදේශ හා සෝමාවනීය ආරක්ෂිත ප්‍රදේශයෙන් භාගයක් පමණකු ප්‍රදේශයද වෙන්කර තැබීමට පවාරජය යුදනමය. එබැවින්, වන සතුන්ට නිදල්ලේ හැසිරීමට හා වියළි කලාපයේ වෘක්ෂලතාදියට බාධා විරහිතව වර්ධනය වීමට වෙන්කර ඇති ප්‍රදේශවලට මෙම ප්‍රදේශ දෙකද එකතුකළ හැක.

ජලාශ, වේලි හා ඇල පාර්ශ ඉදිකිරීම, කෘෂි බෝග වගාව හා ජනාවාස සඳහා වෙන්කර ඇති ප්‍රදේශවල සංරක්ෂණ කටයුතු සඳහා සුපරීක්ෂාකාරී ක්‍රියාමාර්ග යොදගන යුතුය.

දූව ලබාගැනීමේදී පවා ආරක්ෂණ මාර්ග යොද ගත හැකිය. සුළං ආවරණ ලෙස පැවතීමට හා ජල වහන රේඛා ඔස්සේ බාදනය වැළකීමට පවු කැලෑ නිරු ඉතිරිකළ හැකිය. මෙබඳු කැලෑ නිරු වලින් අනාගතයේදී ගොවීන්ට ඔවුන්ගේ දර සපයාගැනීමද කළ හැකිවනු ඇත.

මින් ඉදිරියට ජලාශ ඉදිකිරීම සඳහා කලා එළි කිරීමේදී පොළොව ඉතිරි නොවන පරිදි ගස් මුලිනුදුරා දැමීමට යෝජනා කර ඇත. කලින් කැලෑ එළිකිරීමේදී නිද ජලාශ පත්ලෙන් ගස්වල මුල් කොටස ඉවත් නොකිරීම නිසා මෙම දකුළුකළ ජලාශයන්හි මිරිදිය සිවර කර්මාන්තය, දිය ක්‍රීඩා, බොට්ටු පැදවීම හා විනෝදාස්වාද පහසුකම්ද ප්‍රවර්ධනය කළ නොහැකි විය. එපමණක්ද නොව මෙ නිසා, ජලයෙහි හටගන්නා වල් පැලෑටි මර්ධනය කිරීමද දුෂ්කර වී ඇත.

පරිසර සංරක්ෂණය අද රජයේ ඉහළම ප්‍රමුඛතාවන්ගෙන් එකකි. එමනිසා කඩිනම මහවැලි වැඩ සටහන යටතේ ඉදිරි වසර කිහිපය තුළදී අධික මෙස කැලෑ එළි කරනු ලබන ප්‍රදේශවල රජය විසින් පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රියා මාර්ග යොදනු ලැබේ යයි අපේක්ෂා කළ හැකිය.

මෙම වැඩ සටහන සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා අප සැමගේ අප්‍රතිහත මෙධර්මය අවශ්‍ය වනු ඇත. මෙම වැඩ සටහන හේතුකොට ගෙන ඉදිරි වසර පහ තුළදී රජයේ ප්‍රාග්ධන සංවර්ධන අය වැය සැම ටසරකදීම රුපියල් දශ ලක්ෂ 3000 සිට රුපියල් දශලක්ෂ 6000 දක්වා වැඩිවනු ඇත.

අප ආර්ථිකයේ මෙබඳු යෝධ පරිමාණයකට ආයෝජනයෙන් රැකියා ගණනාවක්ම බිහිවනු ඇත. එමගින් ඇතිවන ආර්ථික විපර්යාසය හේතුකොටගෙන කෙටි කාලයක් තුළදී සමාද්ධිමත් නව යුගයක් උදකර ගත හැකිය.